

БЮЛЕТИН

ЦЕНТЪР ЗА ОЦЕНКА НА РИСКА
ПО ХРАНИТЕЛНАТА ВЕРИГА

БРОЙ 4
АПРИЛ 2022

БЮЛЕТИН

ЦЕНТЪР ЗА ОЦЕНКА НА
РИСКА
ПО ХРАНИТЕЛНАТА ВЕРИГА

Издава:

Център за оценка на риска
по хранителната верига

Адрес:

гр. София, 1618, бул. "Цар Борис III" № 136
<http://corhv.government.bg>,
corhv@mzh.government.bg
тел. 02/4273056

Дизайн и предпечат:

В.Евтимова
vevtimova@mzh.government.bg

СЪДЪРЖАНИЕ:

- Актуализация на ситуацията от началото на епизоотията от африканска чума по свинете в Азия и Океания към април 2022 г.
- Огнище в няколко държави на монофазна *Salmonella typhimurium* секвенционен тип (ST) 34, изолиран от шоколадови продукти
- Хуманно отношение към дребни преживни животни по време на клане
- Оценка на риска при внос на бонсай от *Pinus parviflora*, присаден на подложка от *Pinus thunbergii* от Китай на територията на Европейския съюз
- Становище на Европейския орган по безопасност на храните относно безопасността на екстракт от корен на *Eurycoma longifolia* (Tongkat Ali) като нова храна съгласно Регламент (ЕС) 2015/2283
- Обществена поръчка с референтен номер OC/EFSA/IDATA/2022/01
- „Разработване на пътна карта за действие по прилагането на -omics и биоинформационни подходи при оценка на риска (OC/EFSA/ED/2022/03)
- Methodological Support for the Performance of Literature Reviews within Evidence-based Scientific Assessments.
- Оформяне на бъдещето на животновъдството чрез научни изследвания

АКТУАЛИЗАЦИЯ НА СИТУАЦИЯТА ОТ НАЧАЛОТО НА ЕПИЗООТИЯТА ОТ АФРИКАНСКА ЧУМА ПО СВИНЕТЕ В АЗИЯ И ОКЕАНИЯ КЪМ АПРИЛ 2022 Г. НАУЧНА ИНФОРМАЦИЯ

проф. д-р Георги Георгиев
д-р Мадлен Василева

Център за оценка на риска по хранителната верига

17 април 2022 г. Източник: FAO

Организацията по прехрана и земеделие (FAO) проследява и представя на всеки две седмици информация за основните епидемиологични събития, мерките за контрол и промените в политиката, свързани с африканската чума по свинете (АЧС), в азиатските и тихоокеанските страни.

Това са огнищата и случаите от епизоотичната вълна на АЧС, станала вече пандемия, започнала разпространението си от Африка (Кения) в Европа и Азия през 2007 г. с навлизането си в Грузия.

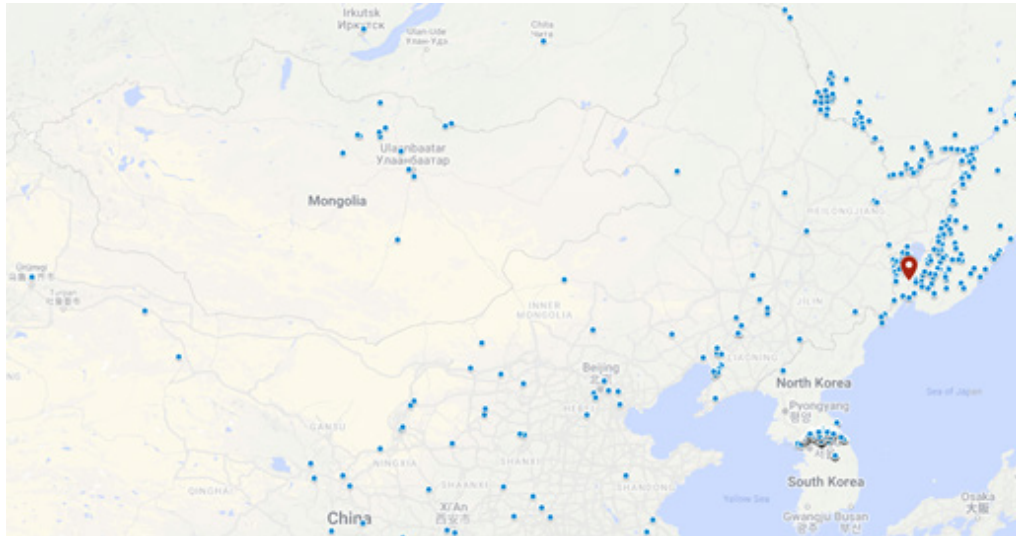
Настоящата информация се отнася за периода от 31 март до 17 април 2022 г.

Използваните интерактивни карти надолу в текста с редовна актуализация на огнищата на АЧС се поддържа от списание PIG PROGRESS и можете да ги видите на следния линк:

<https://bit.ly/3L5d0yY>

Монголия

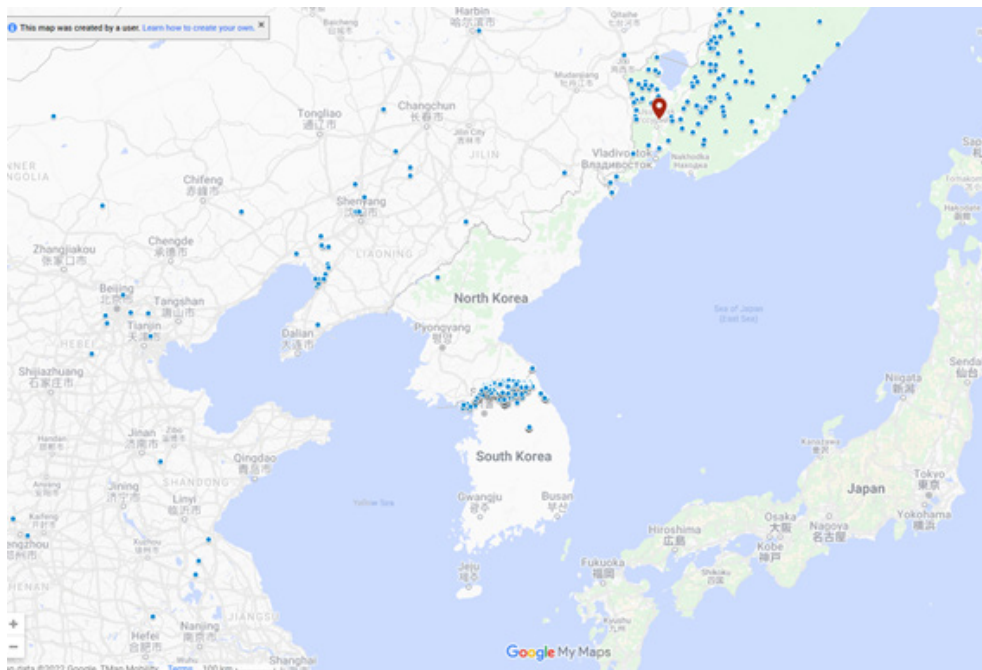

От първия доклад на 15 януари 2019 г. са докладвани 11 огнища в 6 провинции и в Улан Батор, включващи 105 ферми/домакинства. Повече от 10% от общата популация на свине (3 115 прасета) в Монголия са умрели/унищожени поради огнища на АЧС.

Корейска народнодемократична република

Министерството на земеделието потвърди появата на първото огнище на АЧС в Чаганг на **23 май 2019 г.**

Предприети действия: прилагат Национална стратегия за превенция и контрол на АЧС през 2020-2025 г. (издадена през май 2021 г.).

Цялият материал може да прочетете на следния линк :

<https://bit.ly/3P4WrGC>

или като сканирате QR кода:

ОГНИЩЕ В НЯКОЛКО ДЪРЖАВИ НА МОНОФАЗНА SALMONELLA TYPHIMURIUM СЕКВЕНЦИОНЕН ТИП (ST) 34, ИЗОЛИРАН ОТ ШОКОЛАДОВИ ПРОДУКТИ

НАУЧНА ИНФОРМАЦИЯ

Красимира Захариева

Център за оценка на риска по хранителната верига

Монофазният *Salmonella* *Typhimurium* 1,4,[5],12:i:- е третият най-често срещан серовар сред инфекциите със салмонела при хора в ЕС/ЕИП. Между 2016 г. и 2020 г. той е представлявал 8,9 % от докладваните случаи на салмонелоза. Сероварът е известен с резистентност към ампицилин, стрептомицин, сулфонамиди и тетрациклин (модел на устойчивост Assut).

На 17 февруари 2022 г. Обединеното кралство е докладвало в системата EpiPulse на Европейския център за профилактика и контрол върху заболяванията (ECDC) (идентификатор на събитието 2022-FWD-00014) за съвкупност от случаи на инфекция с монофазен *Salmonella* *typhimurium* тип 34. Изолатът от това огнище също проявява резистентност към аминогликозиди (гентамицин и канамицин), фениколи (хлорамфеникол) и триметоприм. Гените, които придават резистентност към линкозамидите, също са идентифицирани, но не са експресирани в повечето изследвани изолати. Изолатите са чувствителни към макролиди, флуорохинолони и цефалоспорини от трето поколение. В EpiPulse системата е докладван клъстер от 18 случая с 5-единичен нуклеотиден полиморфизъм (SNP) на монофазен вариант *Salmonella* *Typhimurium* eBURST група 1 (eBG1) с наличие на SNP, като са използвани протоколите при провеждане на пълен геномен секвентен анализ на агенцията по здравна сигурност на Обединеното кралство: 1.1.1.124.6096.7575.%. Два представителни изолата от Обединеното кралство са публично достъпни в Европейския институт по биоинформатика/Европейски нуклеотиден архив (EBI/ENA) с геномни кодове SRR17830210 и SRR18021617. Йерархичното клъстериране в Enterobase cgMLST за изолатите от огнището е с номер HC5_296366.

Между 2016 г. и 2020 г. 14 държави от ЕС са докладвали резултати за антиминокробната

чувствителност при монофазни *S. Typhimurium* 1,4,[5],12:i:- към антиминокробните класове, споменати по-горе (в платформата TESSy). От 7 157 изследвани изолати само 37 (0,5%) са показали тази резистентност, като през 2018 г. са били най-голям брой случаи. (Резистентността тук е на база епидемиологичните гранични стойности на EUCAST). 37-те изолати са докладвани от 10 от 14-те държави и случаите са или придобити на национално равнище (20 случая), или без информация за статута на пътуване. **Испания** представлява една трета от случаите (n=12), но Люксембург и Ирландия отчитат най-висок дял на монофазни *S. Typhimurium* с този модел на резистентност (съответно 3,6 % и 2,9 % от изследваните изолати). Децата на възраст 0-4 години представляват 30,0 % от случаите, а съотношението между мъжете и жените е 1:1.8.

Цялият материал може да прочетете на следния линк :

<https://bit.ly/3syB8n8>

или като сканирате QR кода:

ХУМАННО ОТНОШЕНИЕ КЪМ ДРЕБНИ ПРЕЖИВНИ ЖИВОТНИ ПО ВРЕМЕ НА КЛАНЕ

НАУЧНА ИНФОРМАЦИЯ

Зооинж. д-р Надежда Луканова, онс
Център за оценка на риска по хранителната верига

Научно становище на Европейския орган за безопасност на храните (ЕОБХ)

Резюме

По искане на Европейската комисия (ЕК), Европейският орган за безопасност на храните (ЕОБХ) предостави проучвания относно клането и опасностите при овце и кози, свързани с пристигането на животните, разтоварване, предклична почивка, боравене и придвижването им в зоната за зашеметяване, фиксиране, зашеметяване и обезкървяване.

1. Идентифицирани са опасностите, свързани с благосъстоянието на животните и техния възможен произход по отношение на съоръженията/оборудването и персонала (Задание 1);

2. определяне на качествени или измерими критерии за ефикасна оценка на благосъстоянието на животните (показатели, основани на животните – ПОЖ или „АВМs“ на англ.) (Задание 2);

3. предлагане на превантивни и коригиращи

мерки (структурни или управленски) за справяне с идентифицираните опасности (Задание 3) и 4. посочване на специфичните опасности, свързани с видове или категории животни (напр. кочове, млади агнета) (Задание 4).

Освен това ЕК поиска от ЕОБХ да предложи мерки за смекчаване на последиците за благосъстоянието на животните, които могат да бъдат причинени от установените опасности.

Настоящото научно становище се отнася до умъртвяването на овце и кози за консумация от човека, което би могло да се извършва в кланица или в стопанството. Разгледаните етапи от пристигането до смъртта на животното (включително клането без зашеметяване) са: фаза 1 – преди зашеметяването, фаза 2 – зашеметяване и фаза 3 – обезкървяване.

Фаза 1 включва следните процеси (в хронологичен ред):

а) пристигане,

- б) разтоварване на животните от камиона,
- в) предкланична почивка и
- г) боравене и придвижване до зоната за зашеметяване.

Тъй като фиксирането на овцете и козите преди зашеметяването се извършва в зависимост от метода на зашеметяване, фиксирането ще бъде оценено като част от съответния метод за зашеметяване (фаза 2).

За фазата на обезкървяване (фаза 3) е направено разграничение между а) обезкървяването на овце и кози след зашеметяване и б) обезкървяването по време на клане без предшестващо зашеметяване, включително фиксиране.

Клането може да се извършва и в стопанството със същите фази и процеси, описани по-горе, с изключение на пристигането, разтоварването и настаняването. Извършената оценка се отнася за клане в кланици и в стопанството.

Цялият материал може да прочетете на следния линк :

<https://bit.ly/3McupXX>

или като сканирате QR кода:

ОЦЕНКА НА РИСКА ПРИ ВНОС НА БОНСАЙ ОТ PINUS PARVIFLORA, ПРИСАДЕН НА ПОДЛОЖКА ОТ PINUS THUNBERGII ОТ КИТАЙ НА ТЕРИТОРИЯТА НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ

НАУЧНА ИНФОРМАЦИЯ

Татяна Величкова

Център за оценка на риска по хранителната верига

По искане на Европейската комисия, Експертната група по здраве на растенията (Панел PLH) на Европейския орган по безопасност на храните (ЕОБХ) е публикувала на 8 февруари 2022 г., оценка на риска при внос на бонсай от *Pinus parviflora* (японски бял бор) присаден на подложка от *Pinus thunbergii* (японски черен бор) от Китай на територията на Европейския съюз (ЕС).

Като се взема предвид наличната научна информация, включително техническата информация, предоставена от националната организация за растителна защита на Китай,

настоящото научно становище разглежда, доколко съществуващите изисквания за видовете бор (бонсай), които са предмет на дерогация в Регламент за изпълнение (ЕС) 2020/1217 на Комисията, ще обхващат всички рискове за здравето на растенията, свързани с бонсай от *Pinus parviflora* (японски бял бор) присаден на подложка от *Pinus thunbergii* (японски черен бор), внесен в ЕС от Китай.

бонсаи от Pinus предназначени за износ от Китай

Цялият материал може да прочетете на следния линк :

<https://bit.ly/3lqgstL>

или като сканирате QR кода:

СТАНОВИЩЕ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ОРГАН ПО БЕЗОПАСНОСТ НА ХРАНИТЕ ОТНОСНО БЕЗОПАСНОСТТА НА ЕКСТРАКТ ОТ КОРЕН НА EURY- COMA LONGIFOLIA (TONGKAT ALI) КАТО НОВА ХРАНА СЪГЛАСНО РЕГЛАМЕНТ (ЕС) 2015/2283 НАУЧНА ИНФОРМАЦИЯ

инж. Мария Христова

Център за оценка на риска по хранителната верига

Поисканена Европейската комисия, Панелът по хранене, нови храни и алергени (Панел NDA) към Европейския орган по безопасност на храните (ЕОБХ/EFSA) е изготвил становище относно безопасността на екстракт от корен на Eurycoma longifolia (Tongkat Ali), като нова храна, съгласно Регламент (ЕС) 2015/2283. Новата храна е стандартизиран воден екстракт, приготвен от изсушени смлени корени на Tongkat Ali (Eurycoma longifolia Jack). Заявителят е предложил новата храна да се използва като хранителна добавка в количества до 200 mg/ден. Целевата популация е възрастното население, с изключение на бременни и кърмещи жени. Новата храна съдържа гликосапонини (40–65%) и еурикоманон (0,8–1,5%). Панелът NDA заключава, че новата храна има потенциал да предизвика увреждане на ДНК, което поражда безпокойство и нейната безопасност не е установена независимо от условията на употреба.

Въведение

На 9 август 2016 г., компанията Biotropics Malaysia Berhad, подава искане до Агенцията по стандарти на храните на Обединеното кралство в съответствие с Регламент (ЕО) № 258/97, за пускане на пазара на Европейския съюз (ЕС) на екстракт от корен на Eurycoma longifolia (Tongkat Ali), като нова храна.

Съгласно член 35, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2015/2283, всяко искане за пускане на нова храна на пазара в рамките на Съюза, подадено до държава членка в съответствие с член 4 от Регламент (ЕО) № 258/97 на Европейския парламент и на Съвета относно нови храни и нови хранителни съставки и за които окончателно решение не е взето преди 1 януари 2018 г., се разглежда като заявление, подадено съгласно Регламент (ЕС) 2015/2283.

На 2 май 2018 г., в съответствие с член 10, параграф 3 от Регламент (ЕС) 2015/2283, Европейската комисия е поискала от ЕОБХ да предостави научно становище, като извърши допълнителната оценка на екстракт от корен на Eurycoma longifolia (Tongkat Ali), като нова храна.

Новата храна, предмет на заявлението, е стандартизиран воден екстракт, приготвен от изсушени смлени корени на Tongkat Ali (Eurycoma longifolia Jack), които принадлежат към семейство Simaroubaceae.

Новата храна попада в обхвата на Регламент (ЕС) 2015/2283, член 3, параграф 2, буква а) (iv): храна, съставена, изолирана или произведена от растения или части от тях. Заявителят предлага да бъде използвана като хранителна добавка. Целевата популация е възрастното население, с изключение на бременни и кърмещи жени.

Идентичност на новата храна

Новата храна, наречена от заявителя „Tongkat Ali Root Extract“ е стандартизиран воден екстракт, получен от изсушени смлени корени на растението *Eurycoma longifolia* Jack. Това е прах, съдържащ главно полизахариди (30–55%) и гликосапонини (40–65%).

Растението произхожда от страни, като Индонезия, Малайзия, Виетнам, а също и Камбоджа, Мианмар, Лаос и Тайланд.

Производствен процес

Като източник на материал служат сушените корени на дива *E. Longifolia*, върху които се

прилага процес на екстракция с пречистена гореща вода. Филтрираният екстракт се концентрира чрез изпаряване, стерилизира се и се суши. След това, продуктът се смилва на фин прах и се пакетира. Панелът NDA счита, че производственият процес е достатъчно добре описан.

Цялият материал може да прочетете на следния линк :

<https://bit.ly/3sy8Ysr>

или като сканирате

QR кода:

ОБЩЕСТВЕНА ПОРЪЧКА С РЕФЕРЕНТЕН НОМЕР OC/EFSA/IDATA/2022/01

Обществена поръчка с референтен номер OC/EFSA/IDATA/2022/01 състояща се от две направления с обща цел дефиниране, валидиране и прилагане на стандартизирани протоколи за получаване на референтни стойности, базирани на HBGVs (human reference points and health-based guidance values), като се използват авангардни подходи in vitro:

- Максималният бюджет за направление 1 е 3 000 000 EUR, договарят е за три години;
- Максималният бюджет за направление 2 е 250 000 EUR, договарят е за една година.

По-подробна информация за обществена поръчка OC/EFSA/IDATA/2022/01 може да откриете на следния електронен адрес:

<https://etendering.ted.europa.eu/cft/cft-display.html?cftId=10539>

Крайният срок за изразяване на интерес е 15 юни 2022 г.

Повече информация може да откриете на електронната страница на Българския контактен център:

<https://bit.ly/3Ld7ZV8>

„РАЗРАБОТВАНЕ НА ПЪТНА КАРТА ЗА ДЕЙСТВИЕ ПО ПРИЛАГАНЕТО НА -OMICs И БИОИНФОРМАЦИОННИ ПОДХОДИ ПРИ ОЦЕНКА НА РИСКА (OC/EFSA/ED/2022/03)

Предварително известие за отворена покана за повторно стартиране на обществена поръчка „Разработване на пътна карта за действие по прилагането на -omics и биоинформационни подходи при оценка на риска (OC/EFSA/ED/2022/03), която беше неуспешна. Целта на тази поръчка, за максимален бюджет от 500 000 EUR, е да се разработи пътна карта за действие в научната област на т.нар. -omics подходи и свързаните с тях биоинформационни подходи при оценката на риска, както и да се разработи многогодишна стратегия за тяхното прилагане в няколко научни

области на компетентност на EFSA.

Очакваната дата на публикуване на тази обществена поръчка е 15 май 2022 г.

По-подробна информация за предварителното известие е публикувана на следния линк:

<https://bit.ly/3Pnocdt>

Повече информация може да откриете на електронната страница на Българския контактен център:

<https://bit.ly/3Ld7ZV8>

„METHODODOLOGICAL SUPPORT FOR THE PERFORMANCE OF LITERATURE REVIEWS WITHIN EVIDENCE-BASED SCIENTIFIC ASSESSMENTS”

Европейският орган за безопасност на храните обяви повторна покана за участие в търг OC/EFSA/MESE/2022/03, на тема: **„Methodological Support for the Performance of Literature Reviews within Evidence-based Scientific Assessments”**.

Търгът касае предоставяне на методологична подкрепа и преглед на литература относно научни оценки, основани на доказателства.

Поканата е отворена до 30.05.2022 г.

За повече информация и подаване на оферти, моля посетете електронната страница на Българския контактен център -

<https://bit.ly/3N8SEGs>, или уебсайта на Европейската Комисия, тук:

<https://bit.ly/3LaTX6u>

Търгът е на стойност 4000000.00 EUR.

„ОФОРМЯНЕ НА БЪДЕЩЕТО НА ЖИВОТНОВЪДСТВОТО ЧРЕЗ НАУЧНИ ИЗСЛЕДВАНИЯ“

Уважаеми колеги,

Изпращаме Ви информация относно конференция на тема **„Оформяне на бъдещето на животновъдството чрез научни изследвания“**.

Това събитие, организирано по време на френското председателство на Съвета на Европейския съюз, ще се проведе на 13 юни 2022 г. в хибриден формат – с ограничено физическо присъствие в Париж и онлайн. Ще бъде осигурен симултанен превод от английски на френски език и обратно.

Съобщението за събитието е публикувано на:

<https://ptolemee.com/elevage-demain-2022/ELEVAGE-DE-DEMAIN-SAVE-THE-DATE-EN.pdf>

За предварителна регистрация използвайте следния електронен адрес:

<https://ptolemee.com/elevage-demain-2022/inscription-en.html>

Повече информация може да откриете на електронната страница на Българския контактен център:

<https://focalpointbg.com/Конференция-„Оформяне-на-бъдещето-на-животновъдството-чрез-научни-п-1301>

Във време, когато животновъдството в Европа претърпява сериозни промени, тази конференция ще разгледа в перспектива очакванията на европейските граждани и ще дискутира въпроси, свързани с хуманното отношение към животните и хората, които ги отглеждат. Ще бъдат разгледани концепцията „Едно благосъстояние“ и инициативата „Едно здраве“ от гледна точка на агроекологията и изменението на климата. Ще бъде представен приносът на Европейския съюз в тази посока в рамките на Хоризонт Европа (рамковата програма на ЕС за изследвания и иновации, 2021-2027 г.). Какви видове изследвания са необходими за подпомагане на животновъдството в хармония с околната среда и благосъстоянието на животните и хората в процеса на връщане към местно и изграждане на устойчиво земеделие с употребата на по-малко антимикробни средства? Тази конференция ще се опита да даде отговори на този и други въпроси, а накрая ще се дискутира какви обучения са необходими за да се приложат успешно научните постижения в животновъдната практиката. Събитието, което ще събере изследователи, управляващи и животновъди ще завърши с кръгла маса, където всички заинтересовани страни ще споделят своята визия по поставените на конференцията въпроси.

Печатни издания на Център за оценка на риска по хранителната верига и Български контактен център:

- √ “Актуална информация от EFSA” 2/2021
- √ “Актуална информация от EFSA” 1/2021
- √ “Актуална информация от EFSA” 1/2020
- √ “Актуална информация от EFSA” 1/2019
- √ “Актуална информация от EFSA” 2/2019
- √ “Тенденции и източници на зоонози, зоонозни агенти и хранителни взривове в ес през 2017 г. Зоонозите остават на стабилни нива’.
- √ Научен доклад на европейския орган по безопасност на храните (EFSA) и европейския център за превенция и контрол на заболяванията (ECDC).
- √ “Анализ на тенденциите и източниците на зоонозни заболявания, зоонозни агенти и хранителни взривове през 2016 г. - Научен доклад на EFSA И ECDC
- √ Втори съвместен доклад на ECDC, EFSA и ЕМА за интегриран анализ на употребата на антимикробни средства и появата на антимикробна резистентност в бактерии от хора и продуктивни животни
- √ Разпространение, биологични и епизоотологични особености на високопатогенната инфлуенца по птиците от субтип H5N8 в Европа и България през 2016/2017г.
- √ Вредители при иглолистните видове от семейство борови (PINACEAE) в България

Всички печатни издания може да прочете on-line на следната страница:

<https://bit.ly/3uWDMvc>

Други информации в областта на оценка на риска по цялата хранителна верига може да намерите на сайта на Центъра за оценка на риска по хранителната верига:

<http://corhv.government.bg/>

